

Hoofdstuk 7: Hoe groot is onze wereld?

7.1 Import of export?

1 *Eigen antwoord, bijvoorbeeld:*

- Bepaalde soorten fruit, zoals druiven, kiwi's, mango's, avocado's bananen, sinaasappels.
 - Rijst, maïs, couscous, kidneybonen, kikkererwten, linzen.
 - Olijfolie, amandelen, rozijnen.
- Enz.

2 Bollenkwekers kunnen zo meer produceren en meer verdienen dan wanneer ze alleen voor Nederlandse consumenten produceren.

3 Bijvoorbeeld: omdat mobieltjes uit Zuid-Korea (Samsung) goed en niet te duur zijn.

4 Foto 1: Kaas verkopen we aan het buitenland.

Foto 2: Kaas verkopen we aan het buitenland.

Foto 3: Gedroogde zuidvruchten kopen we uit het buitenland.

5 Bepaalde producten zouden we dan niet hebben, zoals sommige levensmiddelen (zie vraag 1). En we zouden meer moeten betalen voor producten als die in Nederland geproduceerd waren (zoals kleding, elektronica).

6 a *Bijvoorbeeld:* aardappelen, appels, uien, melk en andere zuivelproducten.

b *Bijvoorbeeld:* Nederlandse bedrijven leggen in het buitenland havens aan of bouwen er dijken. Of een Nederlands transportbedrijf vervoert containers van Antwerpen naar Berlijn.

7 Nederland heeft zo'n 17 miljoen inwoners, de Verenigde Staten meer dan 300 miljoen. Als een Nederlands bedrijf alleen aan klanten in eigen land verkoopt, zijn dat er niet zo veel. Ze kunnen dus veel meer verkopen als ze ook klanten in het buitenland hebben.

8 a $(20,9 + 8,5 + 8,3 + 6,9 + 3,3) \times \text{€ } 1 \text{ miljard} = \text{€ } 47,9 \text{ miljard}$

b $\text{€ } 47,9 \text{ miljard} = \dots\% \text{ van } \text{€ } 82,4 \text{ miljard}$

$$\text{€ } 47,9 \text{ miljard} \div \text{€ } 82,4 \text{ miljard} \times 100 = \mathbf{58,1\%}$$

c $\text{€ } 20,9 \text{ miljard} = \dots\% \text{ van } \text{€ } 82,4 \text{ miljard}$

$$\text{€ } 20,9 \text{ miljard} \div \text{€ } 82,4 \text{ miljard} \times 100 = \mathbf{25,4\%}$$

9 a Tot de grondstoffen behoren: metalen, hout, olie en textiel.

Die komen vooral uit: Afrika, Australië en Azië (maar niet uit China).

b Tot de producten behoren:

Die komen vooral uit: Europa en Noord- en Zuid Amerika. (Ook uit China.)

10 - Je hebt hierdoor veel meer keus uit producten.

- De producten die je koopt zijn minder duur dan wanneer ze in Nederland gemaakt waren.

11 1. In ons klimaat kan geen ananas geteeld worden.

2. (Ruwe) diamanten zitten niet in onze bodem.

3. Kleding kan goedkoper in het buitenland gemaakt worden.

12 Nederlandse bedrijven exporteren veel producten naar het buitenland en importeren veel uit het buitenland.

13 Dan kan Nedcar moeilijk aan auto-onderdelen komen. En Nedcar kan dan geen auto's aan het buitenland verkopen. Nedcar zou dan gauw failliet zijn.

- 14** a Ja, dat is gunstig, want jij betaalt minder euro's voor het kopen van Engelse ponden.
b Engelse scholieren zijn duurder uit, want zij kunnen met het Engelse pond minder euro's kopen (of: zij betalen meer Engelse ponden om euro's te krijgen).
- 15** a Toblerone wordt door een Amerikaans bedrijf geproduceerd. De Engelse ponden die de fabrikant ontvangt, zijn minder waard geworden (in dollars). Door minder chocolade in de repen te stoppen, heeft hij minder kosten, waardoor hij toch genoeg winst overhoudt.
(Toblerone had ook in Het VK de prijs in ponden kunnen verhogen.)
b In andere Europese landen is de euro (of de andere valuta) niet in waarde veranderd.

7.2 Wat doet de Europese Unie?

- 16** a *Eigen antwoord.*
b *Eigen antwoord.*
c Mensen uit het ene land betalen met de euro in een ander Europees land.
- 17** Onder andere om de landen in Europa op economisch gebied beter te laten samenwerken.
- 18** a Zolang het VK er nog bij hoort: 28 landen. Na de Brexit: 27 landen.
b Duitsland
c 7^e plaats (na de Brexit).
- 19** a 17 miljoen = ...% van 450 miljoen
 $17 \text{ miljoen} \div 450 \text{ miljoen} \times 100 = \mathbf{3,8\%}$
b De helft is 225 miljoen.
Duitsland, Frankrijk, Italië en Spanje.
Samen $(80,7 + 66,7 + 61,9 + 48,5) \times 1 \text{ miljoen} = 257,8 \text{ miljoen inwoners.}$
- 20** a Ja (want de VS behoort niet tot de EU).
b Nee (want Italië is lid van de EU).
- 21** 1 concurrentie
2 protectie
3 invoerrechten
4 duurder
5 goedkoper
- 22** Duitsland importeert kaas, Nederlandse bedrijven exporteren kaas.
- 23** a Nee
b Meer (want zonder invoerrechten is kaas uit Nederland voor de Duitsers goedkoper).
c Dat is voordelig voor:
- Nederlandse bedrijven, want die verkopen en verdienen meer.
- en voor Nederlandse werknemers, want dit zorgt voor meer banen in ons land.
- 24** Voor Parijs, want Frankrijk is ook lid van de EU. Er is dus vrij verkeer van personen (zonder vergunning daar gaan werken, studeren en wonen).
- 25** a *Bijvoorbeeld:*
- Ja, want je doet daar weer andere ervaringen op dan in Nederland.
- Nee, want je woont liever dicht bij je familie en vrienden.
b 78%.
c Nederland
d *Bijvoorbeeld:* in Spanje is te weinig werk; ergens anders kunnen IT'ers meer verdienen.
- 26** a $4,20 \times \text{€ } 1,20 = \mathbf{\text{€ } 5,04}$
b Duurder. (Nu kost het je $4,20 \times \text{€ } 1,25 = \text{€ } 5,25.$)
- 27** a *Bijvoorbeeld:* Ierland, Frankrijk, Spanje, Portugal, Griekenland, Oostenrijk, enz.
b EU-landen die de euro (nog) niet als officieel betaalmiddel hebben: Zweden, Denemarken, Polen, Hongarije, Bulgarije, Roemenië, Tsjechië, Kroatië (en het VK)
- 28** Zowel Nederland als Italië hebben de euro. Als ze samen handelen, hoeven ze geen kosten te maken voor het omwisselen van geld.

7.3 Hoe rijk zijn wij?

29 *Eigen antwoord.*

30 Een ontwikkelingsland is een land met veel armoede, een slechte gezondheidszorg en weinig onderwijs.

- 31
- 1 Door armoede is er te weinig geld voor scholen. Zie ook hieronder bij 2.
 - 2 Arme gezinnen laten hun kinderen liever werken om geld te verdienen in plaats van ze naar school te laten gaan.
 - 3 Door armoede is er te weinig geld voor goede ziekenhuizen, zijn er te weinig dokters en is er te weinig geld voor medicijnen.

32 Foto 1: Weinig onderwijs, analfabetisme.

Foto 2: Door droogte mislukken de oogsten soms en is er te weinig eten.

Foto 3: Kinderarbeid.

33 1, 3, 4, 5, 8

- 34
- a *Bijvoorbeeld:* een broodje in de kantine, zak snoep, een brood in de supermarkt.
 - b Nee, de prijzen in India zijn lager. Met dit bedrag kunnen de mensen daar meer kopen.
 - c $1,3 \text{ miljard} = 1,3 \times 1.000 \text{ miljoen} = \mathbf{1.300 \text{ miljoen}}$
 - d Nee, want je moet het aantal armen in een land bekijken in verhouding tot het totaal aantal inwoners. (Zie ook vraag 35.)

- 35
- a Nigeria: $86 \text{ miljoen} = \dots\% \text{ van } 174 \text{ miljoen}$
 $86 \text{ miljoen} \div 174 \text{ miljoen} \times 100 = \mathbf{49,4\%}$
 - b Mozambique: $15,9 \text{ miljoen} = \dots\% \text{ van } 26 \text{ miljoen}$
 $15,9 \text{ miljoen} \div 26 \text{ miljoen} \times 100 = \mathbf{61,2\%}$
 - c In Mozambique.

- 36
- a onjuist (Het nationaal inkomen van een groot land is al gauw meer dan van een klein land.)
 - b onjuist (Je moet dan eerst weten hoeveel de inwoners met zijn allen verdienen.)

- 37
- a Vooral in, Noord-Amerika, West-Europa en Australië.
 - b In Afrika.

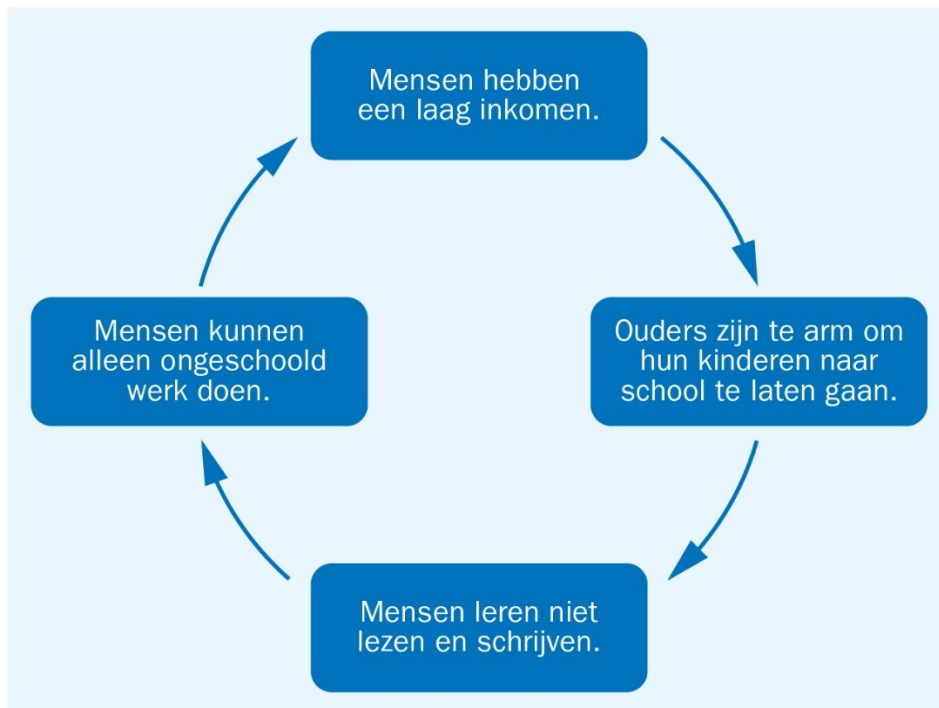
38 $\text{€ } 3.600 \text{ miljard} = 3.600 \times \text{€ } 1.000 \text{ miljoen} = \text{€ } 3.600.000 \text{ miljoen}$
 $\text{€ } 3.600.000 \text{ miljoen} \div 81 \text{ miljoen} = \mathbf{\text{€ } 44.444}$

- 39
- a Luxemburg ligt in Europa, Malawi ligt in Afrika.
 - b 1. Luxemburg heeft een hoger nationaal inkomen, terwijl er veel minder mensen wonen.
 2. Luxemburg heeft een veel lagere werkloosheid.
 - c Luxemburg: $\text{€ } 60 \text{ miljard} \div 570.000 =$
 $\text{€ } 60.000.000.000 \div 570.000 = \mathbf{\text{€ } 105.263}$
 Malawi: $\text{€ } 641 \text{ miljoen} \div 16.400.000 =$
 $\text{€ } 641.000.000 \div 16.400.000 = \mathbf{\text{€ } 39}$
of: $\text{€ } 641 \text{ miljoen} \div 16,4 \text{ miljoen} = \mathbf{\text{€ } 39}$
 - d Luxemburg: $5,7\% \text{ van } 570.000 = \dots$
 $0,057 \times 570.000 = \mathbf{32.490}$ werklozen
 Malawi: $90\% \text{ van } 16,4 \text{ miljoen} = \dots$
 $0,90 \times 16,4 \text{ miljoen} = \mathbf{14,8 \text{ miljoen}}$ werklozen
of: $0,90 \times 16.400.000 = \mathbf{14.760.000}$ werklozen

- 40 a Mensen kunnen niet goed werken doordat zij een slechte gezondheid hebben.

- b *Bijvoorbeeld:* medicijnen geven, voedselhulp geven, ziekenhuizen bouwen, voorlichting geven over voeding en gezondheid.

41 a

- b Hulp waardoor zij leren lezen en schrijven: geld voor scholen, leermiddelen en leraren.

7.4 Eerlijk zullen we alles delen?

- 42** *Eigen antwoord, bijvoorbeeld: Unicef, Edukans Going Global, War Child, Oxfam Novib, Terre des Hommes, SOS Kinderdorpen, Plan Nederland.*
- 43** - Steunen met materialen. Met bijvoorbeeld landbouwmachines en levert de landbouw meer producten op en dus meer inkomen voor de bevolking.
- Steunen met opleidingen voor betere gezondheidszorg. Gezonde mensen kunnen beter werken en meer produceren, zodat ze meer verdienen.
- Investeren in ontwikkelingslanden. Er komen dan meer bedrijven en meer werkgelegenheid, zodat meer mensen hun inkomen kunnen verdienen.
- 44** a Het risico dat ze al jong uitgehuwelijkt worden (kindbruid worden), dat ze slachtoffer van mensenhandel worden, grote kans op overlijden als ze al jong een kind krijgen.
b Door onderwijs is de kans groter dat zij voor zichzelf kunnen zorgen en niet afhankelijk worden van anderen.
- 45** 1. ontwikkelingslanden
2. ontwikkelingssamenwerking
3. welvaart
- 46** a $0,7\%$ van € 800 miljard = ...
 $0,007 \times € 800 \text{ miljard} = \text{€ } 5,6 \text{ miljard}$
b € 5,6 miljard = $5,6 \times € 1.000 \text{ miljoen} = \text{€ } 5.600 \text{ miljoen}$
c $€ 5.600 \text{ miljoen} \div 17 \text{ miljoen} = \text{€ } 329$
- 47** B
- 48** - Onderwijs aan kinderen en volwassenen: beter opgeleide mensen kunnen meer produceren en hebben meer inkomen.
- Inenten van jonge kinderen tegen ziekten: mensen zijn gezonder en kunnen beter werken en hun eigen inkomen verdienen.
- Hygiënische sanitaire voorzieningen: mensen zijn gezonder en kunnen beter werken en hun eigen inkomen verdienen.
- 49** Noodhulp, want er is hulp nodig in een noodsituatie.
- 50** a Bij noodhulp krijgen mensen na een ramp hulp (voedsel, medicijnen, onderdak). Bij structurele hulp gaat het erom dat mensen economisch zelfstandig worden.
b Beide soorten hulp zijn nodig. Als zich een ramp voordoet (aardbeving, droogte) is noodhulp noodzakelijk. Om een land economisch zelfstandig te laten worden, is structurele hulp nodig.
- 51** a Er is € 25,2 miljoen ingezameld.
b Nog te besteden: 39% van € 25,2 miljoen = ...
 $0,39 \times € 25,2 \text{ miljoen} = \text{€ } 9,83 \text{ miljoen}$
c Een deel van het geld is geen noodhulp, maar wordt gebruikt om voorzieningen op te bouwen, zoals ziekenhuizen en scholen. Dat kost veel tijd.
- 52** Er is niet opeens een noodsituatie. Het gaat erom dat op lange termijn de gezondheidszorg beter wordt. Dat is dus structurele hulp.
- 53** Vooral hulp op de lange termijn, dus structurele hulp.
- 54** Als jij fairtrade producten koopt, krijgen boeren en andere producenten in ontwikkelingslanden een betere prijs voor hun producten.

- 55** a Het Fairtrade keurmerk laat zien dat deze bananen afkomstig zijn van boeren in ontwikkelingslanden die een betere prijs voor hun bananen krijgen.
 b *Bijvoorbeeld:*
 - Fairtrade bananen, want dan weet ik dat mensen in ontwikkelingslanden er ook iets aan hebben.
 - 'Gewone' bananen, want die zijn goedkoper.
- 56** a De linker reep (zie het Fairtrade keurmerk).
 b 1 kilo = 1000 gram.
 $\text{€ } 1,29 \div 80 \times 1.000 = \text{€ } 16,13$ per kilo.
 c Omdat je mensen in ontwikkelingslanden wilt steunen.
- 57** a Een kindslaaf moet werken zonder loon te verdienen.
 b Bij kinderarbeid werk je om geld te verdienen voor het gezin waartoe je behoort. Bij kinderslavernij heb je geen keuze hoe je wilt leven.

Economie in de praktijk: Schoon water voor iedereen?

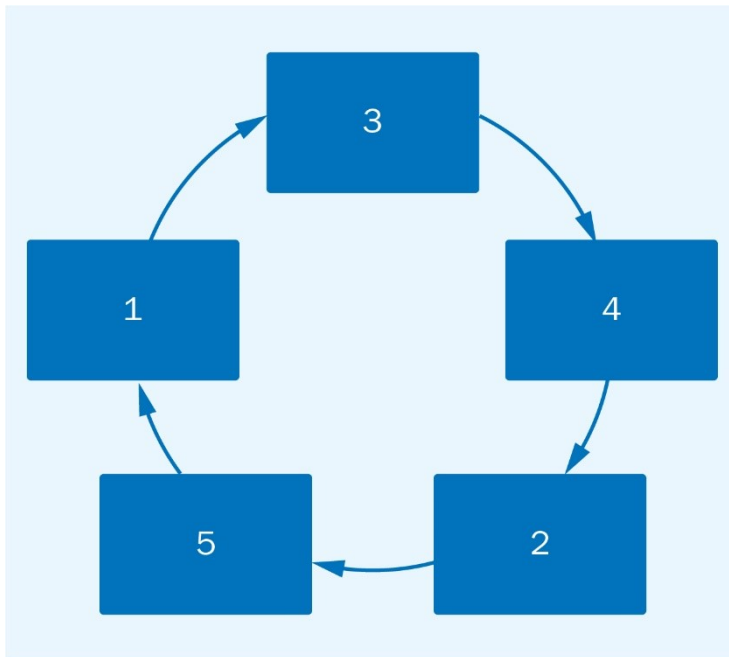
- 58** a 11%
 b Door slecht water heb je grote kans ziek te worden of zelfs te overlijden.
- 59** a Ze zijn veel tijd kwijt aan het halen van water. Het sjouwen is ook slecht voor hun gezondheid.
 b 18 liter.
 c *Eigen antwoord.* (Bijvoorbeeld: 3 keer zo zwaar wanneer jouw tas 6 kg weegt.)
- 60** a *Eigen antwoord.*
 b In Afrika heeft 1 op de 3 mensen een normale wc.
 c Slechte wc's zorgen ervoor dat mensen ziek worden of overlijden.
- 61** *Bijvoorbeeld:* acties steunen door geld te geven of zelf geld in te zamelen.
- 61** *Bijvoorbeeld:*

Naam hulporganisatie	Waar bestaat de hulp uit?	Welke landen krijgen hulp?
Amref Flying Doctors	Waterputten bouwen. Bevolking leren de putten te onderhouden. Opleiden artsen en verpleegkundigen.	Ethiopië, landen ten zuiden van de Sahara.
Unicef	Aanleg waterpunten, toiletten op scholen, uitleg over hygiëne.	Nepal

Oefentoets hoofdstuk 7

- 1 Bedrijven kopen producten uit een ander land of verkopen producten aan een ander land.
- 2
 - Dan kunnen de bedrijven meer produceren en verdienen.
 - Doordat de bedrijven meer produceren, is er meer werkgelegenheid.
- 3
 - a kleding, kiwi's
 - b Kleding: buitenlandse bedrijven maken kleding goedkoper dan Nederlandse bedrijven.
Kiwi's: Nederland heeft niet het juiste klimaat om kiwi's te telen.
- 4 **C**
- 5
 - a goedkoper
 - b duurder
- 6 Hierdoor wordt de handelen met andere EU-landen eenvoudiger.
- 7
 - a De prijs wordt hoger.
 - b Door invoerrechten worden buitenlandse producten duurder. Consumenten kiezen dan eerder voor binnenlandse producten. Daarmee worden de bedrijven en de werkgelegenheid in eigen land beschermd.
- 8
 - a juist
 - b onjuist (Opmerking: soms is er met andere landen wel gedeeltelijk vrijhandel.)
- 9
 - Je kunt het product met euro's betalen; je hebt geen kosten voor het omwisselen van je geld.
 - Je kunt de prijzen makkelijk vergelijken met prijzen in Nederland, je hoeft ze niet om te rekenen.
- 10 *Bijvoorbeeld:*
 - armoede
 - slechte gezondheidszorg / weinig artsen
 - weinig onderwijs / analfabetisme
 - ondervoeding
 - hoge kindersterfte
 - kinderarbeid
- 11 Nee, want je moet dan weten hoeveel het inkomen per hoofd van de bevolking is. (Je moet dus ook rekening houden met het aantal inwoners in die landen.)
- 12 € 101,5 miljard = € 101.500 miljoen
€ 101.500 miljoen ÷ 27 miljoen = **€ 3.759**

13

*Opmerking:
Het gaat om de juiste volgorde. Je kunt dus ook bovenaan beginnen met bijvoorbeeld 1, dan 3, enz.*

- 14** Als Rosaflor zijn rozen in Ethiopië kweekt, komen er meer banen in Ethiopië. Hierdoor hebben meer mensen een inkomen en dus meer welvaart.
- 15** Unicef geeft structurele hulp.
- 16** Als jij een fairtrade chocoladereep koopt, krijgt de cacaoboer een betere prijs. Hij heeft hierdoor een hoger inkomen.

Herhalingsopdrachten

Herhalingsopdrachten 7.1 Import of export?

- 1 Sommige producten moeten snel vervoerd worden, anders bederven zij te snel (bijvoorbeeld groente en bloemen).
- 2 a *Bijvoorbeeld:* machines en apparaten, aardgas en veel agrarische producten (groenten en fruit).
b *Bijvoorbeeld:* aanleggen van havens of dijken in andere landen, transport.
- 3 a Vier van de volgende:
 - wij hebben niet het juiste klimaat voor bepaalde landbouwproducten
 - als de kwaliteit van die producten beter is
 - bepaalde grondstoffen zitten niet in onze bodem
 - als producten in het buitenland goedkoper zijn
 - dat zorgt voor meer keuze uit producten en merkenb Voorbeelden:
 - bananen
 - personenauto's
 - ijzer(erts), goud en zilver
 - kleding
 - kaassoorten, computergames
- 4 Buitenlandse bedrijven leveren soortgelijke goederen en merken die ook Nederlandse bedrijven maken.
Naast bijvoorbeeld Nederlandse kaas, kun je dan kiezen voor Franse kazen. Niet alleen Nederlandse computergames, maar ook buitenlandse. Niet alleen DAF, maar ook buitenlandse merken vrachtwagens.
- 5 a gesloten
b open
- 6 de euro daalt in waarde → 2 → 3 → 1

Herhalingsopdrachten 7.2 Wat doet de Europese Unie?

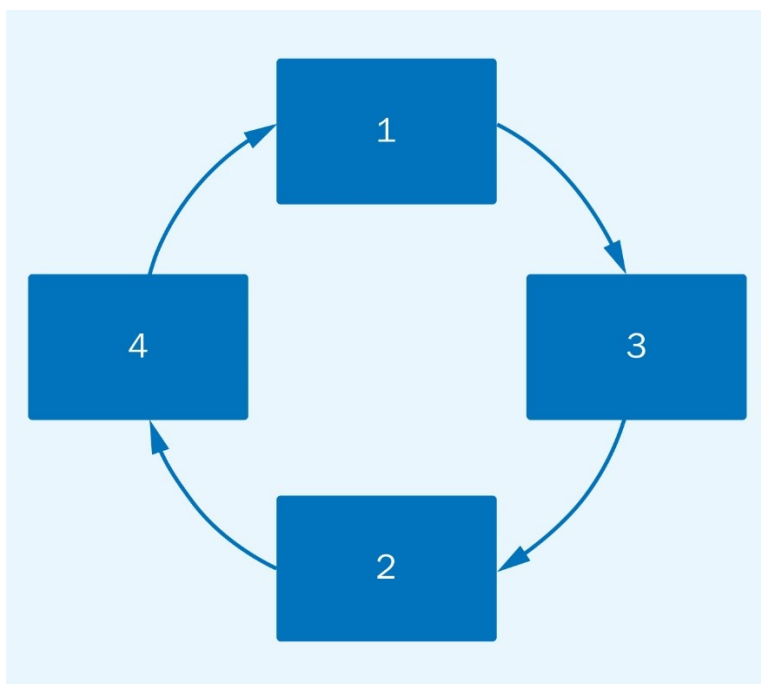
- 7 Alle EU landen in alfabetische volgorde (je moet er zes van noemen):
België, Bulgarije, Cyprus, Denemarken, Duitsland, Estland, Finland, Frankrijk, Griekenland, Hongarije, Ierland, Italië, Kroatië, Letland, Litouwen, Luxemburg, Malta, Nederland, Oostenrijk, Polen, Portugal, Roemenië, Slovenië, Slowakije, Spanje, Tsjechië, Zweden.
(Het Verenigd Koninkrijk hoort na de Brexit niet meer bij de EU.)
- 8 a De prijs van deze schoenen wordt hoger.
b Minder (want doordat ze duurder zijn, wordt de vraag ernaar minder).
- 9 **A**
- 10 Je kunt vrij reizen naar een ander EU-land en daar gaan wonen en studeren.
- 11 a juist
b juist
c juist
- 12 a *Bijvoorbeeld:* Zweden, Denemarken, Polen, Hongarije, Bulgarije, Roemenië, Tsjechië, Kroatië.
b *Bijvoorbeeld:* België, Luxemburg, Frankrijk, Spanje, Duitsland, enz.
c - Je hebt geen extra kosten voor het omwisselen van je geld.
- Je kunt daar gemakkelijk de prijzen vergelijken met Nederlandse prijzen.

13 Het Nederlands bedrijf hoeft geen omwisselkosten voor de euro te betalen.

Herhalingsopdrachten 7.3 Hoe rijk zijn wij?

- 14** a *Bijvoorbeeld:* slechte gezondheidszorg (weinig artsen), weinig onderwijs (analfabetisme), ondervoeding, hoge kindersterfte, kinderarbeid.
b • Door armoede is er geen geld voor goed onderwijs, goede gezondheidszorg, voldoende goed voedsel en moeten kinderen werken.
En omgekeerd:
• Door te weinig gezondheidszorg en onderwijs, kunnen mensen niet goed werken en niet voldoende verdienen.
- 15** a $€ 42.000 \div € 700 = \mathbf{60}$ mensen.
b rechts
c $€ 600 \div 365 = \mathbf{€ 1,64}$ per dag.
- 16** 1. inkomen per hoofd van de bevolking
2. nationaal inkomen
- 17** a $€ 103 \text{ miljard} = 103 \times € 1.000 \text{ miljoen} = € 103.000 \text{ miljoen}$
b $€ 103.000 \text{ miljoen} \div 25,9 \text{ miljoen} = \mathbf{€ 3.976,83}$ (of: $\mathbf{€ 3.977}$)

18

Herhalingsopdrachten 7.4 Eerlijk zullen we alles delen?

- 19** Rijke landen proberen samen met ontwikkelingslanden de welvaart in die landen te vergroten.
- 20** a structurele hulp
b structurele hulp
c noodhulp

- 21** a $\text{€ } 0,12 = \dots\% \text{ van € } 2,50$
 $\text{€ } 0,12 \div \text{€ } 2,50 \times 100 = \mathbf{4,8\%}$
b $\text{€ } 1.000 \div \text{€ } 0,12 = 8333,3 \rightarrow \mathbf{8333}$ repen
- 22** a Prijsverhoging: $4\% \text{ van € } 2,50 = \dots$
 $0,04 \times \text{€ } 2,50 = \text{€ } 0,10$
Nieuwe prijs: $\text{€ } 2,50 + \text{€ } 0,10 = \mathbf{\text{€ } 2,60}$
b Per reep krijgt de cacaoberoer nu $\text{€ } 0,12 + \text{€ } 0,10 = \text{€ } 0,22$
Zijn inkomen stijgt (per reep) met $\text{€ } 0,10$
 $\text{€ } 0,10 = \dots\% \text{ van € } 0,12$
 $\text{€ } 0,10 \div \text{€ } 0,12 \times 100 = \mathbf{83,3\%}$

Plusopdrachten

Plusopdrachten 7.1 Import of export?

- 1 Veel producten die wij kopen worden gemaakt in het buitenland.
- 2 Containerschepen kunnen grote hoeveelheden goederen per keer vervoeren. Hierdoor worden de vervoerskosten per product lager. Daardoor werd het aantrekkelijker om meer te kopen aan het buitenland of te kopen uit het buitenland.
- 3
 - a $24,3\% + 11,1\% + 8,7\% = \mathbf{44,1\%}$
 - b Ze liggen dichtbij én ze zijn ook lid van de EU.
 - c $24,3\%$ van € 372 miljard = ...
 $0,243 \times \text{€ } 372 \text{ miljard} = \mathbf{\text{€ } 90,4 \text{ miljard}}$
- 4 Computers uit het buitenland zijn goedkoper dan wanneer we ze in Nederland produceren.
- 5 Gunstig, want doordat er veel export is, zijn er veel meer banen.
- 6
 - a onjuist (We betalen in euro's minder voor buitenlandse producten, want voor evenveel euro's krijg je meer buitenlands geld.)
 - b juist (Wij stellen de prijs vast in euro's. Euro's blijven euro's, daar verandert niets aan. De prijs uitgedrukt in de andere valuta stijgt.)

Plusopdrachten 7.2 Wat doet de Europese Unie?

- 7 Er mogen binnen de EU zonder belemmeringen (zoals invoerrechten) goederen verhandeld worden.
- 8
 - a Poolse werknemers kunnen hier een (hoger) inkomen verdienen.
 - b Nederlandse werkgevers kunnen uit meer werknemers kiezen. Met Poolse werknemers zijn zij vaak goedkoper uit.
 - c Als meer Poolse werknemers in Nederland werken, zijn er minder banen voor Nederlandse werknemers.
- 9
 - a Alle EU-landen, bijvoorbeeld in Ierland, Frankrijk, Spanje, enz.
 - b Fab kan goed concurreren met de producenten in dat land omdat zijn producten niet duurder worden door invoerrechten.
 - c Ja, want Frankrijk hoort ook bij de EU.
- 10 Vrijhandel.
- 11
 - a Zij kunnen concurreren doordat hun producten niet met invoerrechten duurder worden gemaakt in de andere landen.
 - b Ja, de goederen die zij importeren worden niet duurder door invoerrechten. Daardoor kunnen ze meer buitenlandse producten in ons land verkopen.
- 12
 - a Nee, want het bedrijf moet meer euro's betalen voor dezelfde prijs in dollars.
 - b Nee, want voor Franse producten betaal je in euro's.

Plusopdrachten 7.3 Hoe rijk zijn wij?

13 *Bijvoorbeeld:*

- Jij kunt naar school, een goede opleiding volgen.
- Jij hebt altijd voldoende te eten.
- Jij hebt veel keuze uit producten die je kunt kopen.
- Jij hoeft geen kinderarbeid te verrichten.
- Bij ziekte word je goed verzorgd en krijg je zo nodig medicijnen.

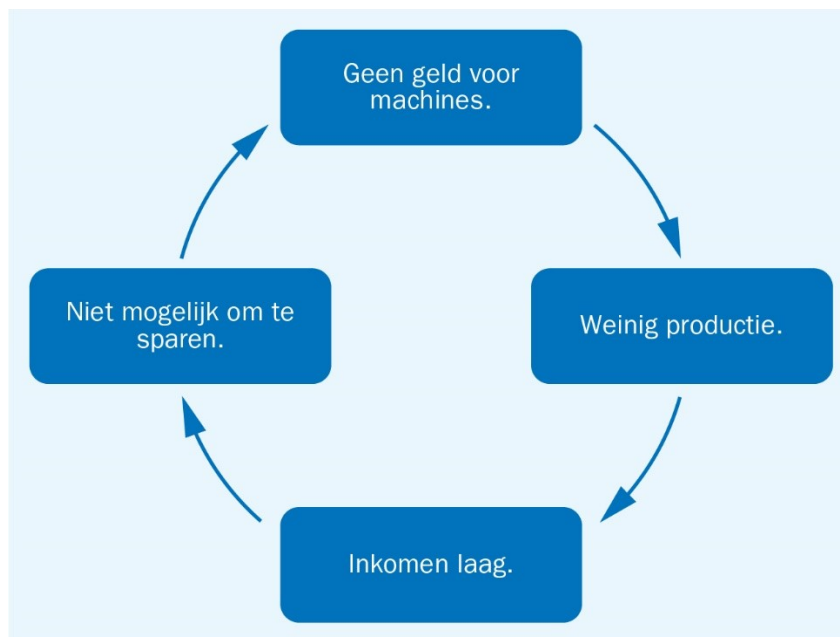
- 14** - Er zijn vaak slechte hygiënische leefomstandigheden, zoals onzuiver water.
- De gezondheidszorg is er onvoldoende.

- 15** Door snelle bevolkingsgroei is er steeds meer behoefte aan producten en voorzieningen. Als de welvaart er niet verbetert, nemen de tekorten per persoon toe.

- 16** a € 433,5 miljard = € 433.500 miljoen
€ 433.500 miljoen ÷ 11,2 miljoen = **€ 38.705**
b 1,3 miljard × € 1.100 = **€ 1.430 miljard**

- 17** Het inkomen per hoofd van de bevolking is een gemiddelde. Dat betekent dat er altijd mensen zijn met een hoger inkomen en mensen met een lager inkomen.

18 *Bijvoorbeeld:*

Plusopdrachten 7.4 Eerlijk zullen we alles delen?

- 19** Regeringen geven geld aan andere regeringen. De regeringen in ontwikkelingslanden zijn niet altijd eerlijk of goed.
Hulporganisaties kunnen hulp geven die rechtstreeks bij mensen komt die het echt nodig hebben.

20 a *Bijvoorbeeld:*

- Noodhulp: geven van voedsel, medicijnen en tenten.
- Structurele hulp: scholen bouwen, artsen opleiden.
- b Structurele hulp, want daarmee kunnen zij economisch zelfstandig worden. Ze hebben dan op den duur geen hulp van andere landen meer nodig.

c Nee, want bij rampen blijft noodhulp nodig.

21 Bij Fairtrade cacao krijgt de cacaoboer een hogere prijs voor zijn cacao.

- 22** a - Zij ontvangen een redelijke prijs voor hun cacao en hebben daardoor een hoger inkomen.
- Zij hebben meer zekerheid dat ze hun cacao verkopen.
b Zij weten dat ze hiermee de boeren in ontwikkelingslanden steunen.

Plusopdrachten Paragraaf overstijgende opdrachten

- 23** a Dan komt daar meer werkgelegenheid, dus werk en inkomen voor meer mensen.
b Door concurrentie proberen de fabrikanten zo goedkoop mogelijk te produceren. Het is voor hen goedkoper om kinderen te laten werken dan volwassenen.
c Onze kledingimport uit Bangladesh zal afnemen, want door invoerrechten wordt die kleding duurder.
- 24** *Bijvoorbeeld:*
- Door meer vrijhandel in de wereld verplaatsen fabrikanten hun productie naar de ontwikkelingslanden. Daar ontstaat werkgelegenheid, dus meer banen en inkomen voor de bevolking.
 - Producten uit ontwikkelingslanden worden dan meer in rijke landen verkocht, want ze worden niet meer duurder gemaakt met invoerrechten. Dat levert meer inkomsten op in de ontwikkelingslanden.

Rekenen hoofdstuk 7

- 1 a $\text{€ } 1.500 \text{ miljard} = 1.500 \times \text{€ } 1.000 \text{ miljoen} = \text{€ } 1.500.000 \text{ miljoen}$
b $\text{€ } 1.500.000 \text{ miljoen} \div 48 \text{ miljoen} = \text{€ } 31.250$
- 2 a $\text{€ } 85 \text{ miljard} = 85 \times \text{€ } 1.000 \text{ miljoen} = \text{€ } 85.000 \text{ miljoen}$
b $\text{€ } 85.000 \text{ miljoen} \div 4,3 \text{ miljoen} = \text{€ } 19.767,44$
- 3 $\text{€ } 245 \text{ miljard} = 245 \times \text{€ } 1.000 \text{ miljoen} = \text{€ } 245.000 \text{ miljoen}$
 $\text{€ } 245.000 \text{ miljoen} \div 9,9 \text{ miljoen} = \text{€ } 24.747,47$
- 4 $\text{€ } 62 \text{ miljard} = 62 \times \text{€ } 1.000 \text{ miljoen} = \text{€ } 62.000 \text{ miljoen}$
 $\text{€ } 62.000 \text{ miljoen} \div 65 \text{ miljoen} = \text{€ } 953,85$
- 5 (2) Australië: $\text{€ } 1.223 \text{ miljard} = 1.223 \times \text{€ } 1.000 \text{ miljoen} = \text{€ } 1.223.000 \text{ miljoen}$
 $\text{€ } 1.223.000 \text{ miljoen} \div 22,7 \text{ miljoen} = \text{€ } 53.877$
(3) VS: $\text{€ } 17.947 \text{ miljard} = 17.947 \times \text{€ } 1.000 \text{ miljoen} = \text{€ } 17.947.000 \text{ miljoen}$
 $\text{€ } 17.947.000 \text{ miljoen} \div 321 \text{ miljoen} = \text{€ } 55.910$
(4) Zimbabwe: $\text{€ } 0,64 \text{ miljard} = 0,64 \times \text{€ } 1.000 \text{ miljoen} = \text{€ } 640 \text{ miljoen}$
 $\text{€ } 640 \text{ miljoen} \div \text{€ } 45 = 14,2 \text{ miljoen (14 miljoen) inwoners}$
(5) China: $1.367 \text{ miljoen} \times \text{€ } 8.031 = \text{€ } 10.978.377 \text{ miljoen}$
 $\text{€ } 10.978.377 \div 1.000 \times \text{miljard} = \text{€ } 10.978,4 \text{ mld (€ } 10.978 \text{ mld)}$
- 6 a $34,3\% \text{ van } 1.466 \text{ miljoen kilo} = \dots$
 $0,343 \times 1.466 \text{ miljoen kilo} = \text{502,8 miljoen kilo}$
b $24,5\% \text{ van } 1.466 \text{ miljoen kilo} = \dots$
 $0,245 \times 1.466 \text{ miljoen kilo} = \text{359,2 miljoen kilo}$
c $15,6\% \text{ van } 1.466 \text{ miljoen kilo} = \dots$
 $0,156 \times 1.466 \text{ miljoen kilo} = \text{228,7 miljoen kilo}$
- 7 a De totale productie is 2.200 miljoen kilo.
Export: $570 \text{ miljoen} = \dots\% \text{ van } 2.200 \text{ miljoen}$
 $570 \text{ miljoen} \div 2.200 \text{ miljoen} \times 100 = \text{25,9\%}$
b Totale export is 570 miljoen kilo.
Naar overige landen: $570 \text{ miljoen} - (190 + 90 = 57 + 50) \text{ miljoen} = 183 \text{ miljoen kilo}$
 $183 \text{ miljoen} = \dots\% \text{ van } 570 \text{ miljoen}$
 $183 \text{ miljoen} \div 570 \text{ miljoen} \times 100 = \text{32,1\%}$
c Totale export is 570 miljoen kilo.
Rusland: $190 \text{ miljoen} \div 570 \text{ miljoen} \times 100 = \text{33,3\%}$
Nederland: $90 \text{ miljoen kilo} \div 570 \text{ miljoen} \times 100 = \text{15,8\%}$
VS: $57 \text{ miljoen} \div 570 \text{ miljoen} \times 100 = \text{10\%}$
Canada: $50 \text{ miljoen} \div 570 \text{ miljoen} \times 100 = \text{8,8\%}$
- 8 a Totale kaasexport: $\text{€ } 3 \text{ miljard} = \text{€ } 3.000 \text{ miljoen}$
Duitsland: $\text{€ } 1.037 \text{ miljoen} = \dots\% \text{ van } 3.000 \text{ miljoen}$
 $\text{€ } 1.037 \text{ miljoen} \div 3.000 \text{ miljoen} \times 100 = \text{34,6\%}$
b Totale kaasexport naar top vijf landen:
 $(1.037 + 357 + 262 + 177 + 128) \times \text{€ } 1 \text{ miljoen} = \text{€ } 1.961 \text{ miljoen}$
 $\text{€ } 1.961 \text{ miljoen} = \dots\% \text{ van } \text{€ } 3.000 \text{ miljoen}$
 $\text{€ } 1.961 \text{ miljoen} \div 3.000 \text{ miljoen} \times 100 = \text{65,4\%}$
- 9 a $60\% \text{ van } 4.100 \text{ miljoen kilo} = \dots$
 $0,6 \times 4.100 \text{ miljoen kilo} = \text{2.460 miljoen kilo}$
b Naar Amsterdam: $947 \text{ miljoen} = \dots\% \text{ van } 4.100 \text{ miljoen}$
 $947 \text{ miljoen} \div 4.100 \text{ miljoen} \times 100 = \text{23,1\%}$
c Doorvoer vanuit Amsterdam: $944 \text{ miljoen} = \dots\% \text{ van } 947 \text{ miljoen}$
 $944 \text{ miljoen} \div 947 \text{ miljoen} \times 100 = \text{99,7\%}$

- 10** a 7 miljard = 7.000 miljoen
11% van 7.000 miljoen = ...
 $0,11 \times 7.000 \text{ miljoen} = \mathbf{770 \text{ miljoen}}$
b 1,5 miljoen = ...% van 3,4 miljoen
 $1,5 \text{ miljoen} \div 3,4 \text{ miljoen} \times 100 = \mathbf{44,1\%}$
- 11** a 7 miljard = 7.000 miljoen
3% van 7.000 miljoen = ...
 $0,03 \times 7.000 \text{ miljoen} = \mathbf{210 \text{ miljoen}}$ mensen
b ~~210 miljoen~~ $\div$ ~~17 miljoen~~ = **12,4** keer zo veel
- 12** a € 4,8 miljard = € 4.800 miljoen
48% van € 4.800 miljoen = ...
 $0,48 \times € 4.800 \text{ miljoen} = \mathbf{€ 2.304 \text{ miljoen}}$
b $€ 2.304 \text{ miljoen} \div 17 \text{ miljoen} = \mathbf{€ 135,53}$
- 13** a Fairtrade aanbieding: $2 \times € 2,51 = € 5,02$ per 500 gram.
Prijsverschil: $€ 5,79 - € 5,02 = € 0,77$
 $€ 0,77 = \dots\% \text{ van } € 5,79$
 $€ 0,77 \div € 5,79 \times 100 = \mathbf{13,3\%}$
b Fairtrade normale prijs: $2 \times € 2,95 = € 5,90$
Douwe Egberts is dan $€ 5,90 - € 5,79 = \mathbf{€ 0,11}$ goedkoper.